

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 39/2026, 21 LIPCA 2026 © PISM

KOMENTARZ

Cele dalszej eskalacji USA wobec Iranu

Marcin Andrzej Piotrowski

Od 8 lipca br. nasila się kampania lotniczo-rakietowa USA przeciwko wybranym celom w południowo-wschodnim Iranie. Jednoznacznie świadczy to o brakach postępów w negocjacjach dwustronnych i narastającym zniecierpliwieniu administracji USA. Przedłużanie tej fazy konfliktu jest dla obu stron na tyle ryzykowne i kosztowne, że mogą być one zmuszone do kolejnego zawieszenia broni i powrotu do rozmów o kwestiach nuklearnych i tranzytu cieśniną Ormuz.

Jak wyglądają aktualne motywy i cele operacji USA?

Realizacja zawartego przez USA i Iran [Porozumienia o zawieszeniu broni \(MoU\)](#) jest niezadawalająca dla prezydenta Donalda Trumpa, mimo jego początkowego optymizmu co do spodziewanych rezultatów negocjacji nuklearnych i o warunkach tranzytu cieśniną Ormuz. Działania Iranu łamią MoU i nic nie wskazuje na możliwość dotrzymania terminu finalnej i kompleksowej umowy obu państw, której zawarcie przewidziano wstępnie na 18 sierpnia. 6 lipca Iran wznowił ataki na tankowce w cieśninie Ormuz, a od 8 lipca lotnictwo USA prowadzi systematyczne naloty na wybrane cele w Iranie. Większość z nich skupia się w południowo-wschodnich prowincjach, w tym na węzłach logistycznych, pozostałościach irańskich sił morskich oraz jednostkach obrony wybrzeża i wojsk lądowych. Priorytetem wojskowym USA jest jednak zapewnienie bezpieczeństwa cieśniny Ormuz poprzez zneutralizowanie wciąż znaczącego irańskiego arsenału dronów, pocisków i min morskich. Wsparciem tych działań ma być przywrócenie blokady portów morskich i floty cywilnej Iranu. Operacje te mają w intencji Białego Domu wymusić ustępstwa polityczne Iranu. Według mediów w ciągu dwóch tygodni lotnictwo, drony i pociski USA zniszczyły lub uszkodziły ponad 400 celów w Iranie – dla porównania w okresie intensywnych operacji w marcu br. przeprowadziły 13 tys. uderzeń. Jednocześnie administracja USA wyraźnie wyklucza udział sił Izraela w tych operacjach

oraz dokonywanie przez jego wywiad kolejnych zabójstw decydentów i negocjatorów Iranu.

Jak mogą wyglądać opcje dalszych operacji USA?

Kolejne konsultacje Trumpa z kierownictwem Pentagonu mają dotyczyć rozszerzenia operacji o inne cele, co wymusiłoby ustępstwa polityczne Iranu. Większość potencjalnych ataków nie gwarantuje jednak oczekiwanych przez Białą Dom szybkich rezultatów, jest obciążona ryzykiem wysokich strat w personelu wojskowym USA i dalszego usztywnienia postawy Iranu (zob. szczegóły w Tabeli). W przypadku desantów morskich USA na wyspę Chark lub wyspy i wybrzeże wokół cieśniny Ormuz Iran dysponowałby przewagą w ich obronie, a następnie mógłby izolować, nękać i rozbić siły lądowe USA. Próba odbicia przy tej okazji wysp należących do ZEA i okupowanych przez Iran skutkowałaby zapewne wojną regionalną z udziałem państw arabskich. Ewentualne naloty na część instalacji w Natanzie (tunel Kolang Gaz-La z zapasami uranu) w istocie byłyby utrudnieniem dla [rozważanych wcześniej operacji specjalnych USA służących przejęciu zapasów wysoko wzbogaconego uranu](#) przechowywanego w tym ośrodku, w Fordow i Isfahanie.

Jakie inne ograniczenia występują po stronie USA?

USA mogą wznowić intensywne naloty na Iran, ale – niezależnie od ryzyka dla ich sił – [szereg czynników ogranicza](#)

KOMENTARZ PISM

[możliwości po ich stronie](#). Prezydent Trump boryka się z wcześniej nieprzewidzianymi lub zignorowanymi skutkami wojny zainicjowanej pod silnym wpływem Izraela. Ustalenia MoU i postawa Iranu nie dają mu szans na szybkie osiągnięcie sukcesu dyplomatycznego, a sytuację pod tym względem utrudnia brak zespołu profesjonalnych negocjatorów USA. Wojna z Iranem spowodowała kolejny skok cen paliw i inflacji oraz bezprecedensowy spadek notowań prezydenta i Partii Republikańskiej wśród Amerykanów. Rozszerzenie operacji i możliwa kontreskalacja Iranu ponownie postawiłyby Trumpa – po upływie 90 dni – przed koniecznością autoryzacji działań przez Kongres (co nie jest pewne). Utrzymują się także bariery strukturalne i techniczne w amerykańskim przemyśle obronnym. Uzupełnienie zużytych zapasów Pentagonu w zakresie pocisków typu JASSM i PrSM wymaga co najmniej kilku miesięcy, a w zakresie Tomahawków oraz przeciw pocisków SM-3, Patriot i THAAD – nawet kilku lat zwiększonej ich produkcji. Dodatkowo, [napięcia w relacjach transatlantyckich](#) wykluczają aktywne wsparcie dalszych operacji przeciwko Iranowi przez większość państw europejskich i całe NATO.

Czy możliwa jest kontynuacja kompleksowych rozmów USA z Iranem?

Mimo nasilenia uderzeń USA przeciwko Iranowi prawdopodobnym scenariuszem będzie kontynuacja rozmów jesienią br. Przy niekorzystnym dla USA rozwoju konfliktu i przy braku wyraźnych postępów w negocjacjach możliwe, że sam spór o warunki tranzytu przez cieśninę Ormuz Trump spróbuje scedować na państwa arabskie, europejskie i azjatyckie. Kartą przetargową Iranu wobec USA może być z kolei jego zdolność do zakłócenia ruchu w cieśninie i na Morzu Czerwonym za pomocą jemeńskich Hutich. Iran traktuje to na równi ze swoim potencjałem nuklearnym oraz jako źródło możliwych zysków z opłat za tranzyt statków. Iran, choć jest zainteresowany kontynuacją działań dyplomatycznych i zniesieniem sankcji USA, nie jest jednak gotowy do utraty tych strategicznych atutów. Przetrawanie przez reżim w Teheranie ostatniej wojny z USA utwierdziło go w przekonaniu o możliwości grania na czas aż do uzyskania koncesji zarysowanych w tekście MoU. Jednocześnie na niekorzyść władz Iranu działają głębokie problemy gospodarcze sprzed ostatniej wojny (i wybuchłe na ich tle [gwałtowne protesty Irańczyków](#)), pogłębiane teraz przez zniszczenia infrastruktury cywilnej. Czynniki te także sprzyjają wznowieniu rozmów z USA, nawet jeśli pełne uregulowanie wszystkich kwestii spornych jest wątpliwe w 2026 r.

KOMENTARZ PISM

Tabela: Możliwe operacje wojskowe USA przeciwko Iranowi

Cele wojskowe operacji USA	Niezbędne siły i środki USA	Możliwa odpowiedź wojskowa Iranu	Komentarz PISM
Neutralizacja środków obrony wybrzeża Iranu	Wykonalna za pomocą sił w regionie i lotnictwa strategicznego USA	Ataki rakietami oraz dronami na bazy i sojuszników USA w regionie	W toku – wymaga kilku tygodni nalotów bez możliwości pełnej eliminacji środków Iranu i obarczona jest dużym ryzykiem dalszej eskalacji
Blokada portów Iranu	Wykonalna za pomocą sił lotniczych, morskich i specjalnych USA w regionie	Nasilenie ataków na tankowce, bazy i sojuszników USA w regionie	W toku – realizacja jest relatywnie łatwa, ale z dużym ryzykiem dalszej eskalacji konfliktu USA z Iranem
Eskorta tankowców z Zatoki Perskiej	Siły morskie USA (ponad 20 okrętów) w regionie są obecnie niewystarczające, by wykonać tego typu misję	Nasilenie ataków na tankowce oraz dalsze minowanie wód w cieśninie Ormuz	Dla większej efektywności wymagałaby dodatkowych okrętów eskorty USA i wsparcia okrętów „koalicji chcących”
Zajęcie terminali i pozycji na wyspie Chark	Desant piechoty morskiej oraz/lub spadochroniarzy – ich jednostki znajdują się w regionie	Ataki na infrastrukturę i tankowce sojuszników USA, opór na miejscu oraz ataki dronami i rakietami na wyspę	Desant relatywnie łatwy w realizacji, jednak utrzymanie wyspy powyżej kilku tygodni byłoby kosztowne i dalej eskalowało konflikt USA z Iranem
Zajęcie wybrzeża i wysp wokół cieśniny Ormuz	Desanty piechoty morskiej i rajdy sił specjalnych – ich jednostki znajdują się w regionie	Ataki dronami na tankowce, linie zaopatrzenia desantu i ich pozycje oraz kontrataki naziemne na pozycje sił USA	W przypadku wysokich strat wymagałaby dodatkowych sił lądowych USA w Iranie. Możliwe także desanty sił ZEA na Abu Musa, Wielki i Mały Tunb – duże ryzyko długiej wojny regionalnej
Bombardowanie tunelu Kolang Gaz-La (Mt. Pickaxe) w pobliżu ośrodka w Natanzie	Ataki pociskami manewrującymi oraz naloty bombowców strategicznych z bombami GBU-57 MOP	Odwet rakietowy i dronowy na siłach USA w regionie	Tunel może chronić zapasy wysoko wzbogaconego uranu. Relatywnie łatwe w realizacji, ale z bardzo ograniczonymi skutkami dla całości prac i zaplecza nuklearnego Iranu. Jeszcze bardziej utrudniałoby przejście uranu przez USA
Przejęcie zapasów uranu w Isfahanie (ew. w Fordow i Natanzie)	Elitarne oddziały specjalne (JSOC) z wsparciem desantu lub desantów spadochroniarzy – ich jednostki znajdują się w regionie	Wzmocnienie ochrony i obrony ośrodków oraz kontrataki naziemne na siły USA	Wyjątkowo skomplikowana i ryzykowna misja (lub trzy misje) z ograniczonymi skutkami dla całości prac i zaplecza nuklearnego Iranu

Oprac. własne PISM.